

**Automatiserad informationsförsörjning
Nationella kvalitetsregister – årsrapport
2023**



Sveriges
Kommuner
och Regioner

Innehållsförteckning

Automatiserad informationsförsörjning Nationella kvalitetsregister – årsrapport 2023	1
Innehållsförteckning	2
Viktiga händelser 2023	3
Automatiserad informationsförsörjning till kvalitetsregister	4
Bakgrund	4
Effektmål	6
Anslutningsprojektens styrning	6
Regionprojektens programstyrning	6
Regionprojektens finansiering	7
Kommunprojektens styrning	7
Kommunprojektens finansiering	8
Anslutningar fram till 2023	9
Genomfört arbete i regionprogrammet 2023	11
Leveranser under 2023	11
Projekt initierade under 2023	14
Statusrapport från projekten	14
Förstudier för regionprojekt	15
Genomfört arbete för kommunerna 2023	16
Identifierade rörelser på den kommunala sidan	17
Utveckling av tjänstekontrakt för notifieringstjänst	17
Resultat och effekter	19
Ökad nivå av strukturerad vårdinformation och minskad administrationstid	19
Framåtblick för 2024	21
Projekt med informationsförsörjning i regioner och kommuner under 2024	21
Ny notifieringstjänst förväntas innebära ett paradigmskifte	21
Fortsatt utveckling av arbetet med informationsförsörjning	22
Effektivare anslutningsförfarande	23
Bilaga	25
Utvärdering av arbetet med informationsförsörjning	25

Viktiga händelser 2023

- Två pilotprojekt (Svenskt bråckregister, Svenska artrosregistret) har överlämnats till förvaltning.
- Fyra nya projektstarter har beslutats. Tre inom regionerna, för områdena psykiatri, hjärt-kärl och ögonsjukdomar samt ett inom kommunerna genom register för palliativ vård.
- En första anslutning mellan Borås stad och Senior alert har genomförts.
- Inom kommunerna har två ytterligare leverantörer initierat projekt för anslutning till registret Senior alert.
- Förstudie inom cancerområdet har levererats.
- Arbete har inletts för framtagning av en tjänsten notifiering som innebär att informationsutlämning till register kan ske helt utan användarinteraktion.
- Förvaltning
 - Tar löpande fram statistik för nyttjande av tjänsten för anslutna register
 - Inera visar statistik för tjänsten Informationsutlämning till register publikt¹
- Kommunikation
 - Presentation vid Vitalis
 - Återkommande webinarier
 - Kvalitetsregisterdag Södra sjukvårdsregionen
 - Fördjupningsworkshop för registercentrumorganisationen (RCO) och registerhållare nationella kvalitetsregister

¹ <https://www.inera.se/tjanster/statistik-for-ineras-tjanster/statistik-for-informationsutlamning-till-kvalitetsregister/oversikt/>

Automatiserad informationsförsörjning till kvalitetsregister

Bakgrund

Effektivare informationsförsörjning till nationella kvalitetsregister har de senaste åren varit en högt prioriterad fråga. Den går i linje med de ambitioner som regioner i samverkan har uttryckt kopplat till kunskapsstyrningssystemet inom hälso- och sjukvård. Arbetet med möter även de ambitioner som staten aviserat för nationella kvalitetsregister.

Sedan 2019 finns styrande principer för informationsförsörjning av nationella kvalitetsregister. Dessa principer har regionerna, via Nationell samverkansgrupp (NSG) strukturerad vårdinformation, beslutat om. De styrande principerna innebär att informationsförsörjning mellan regioners vårdinformationssystem och de nationella kvalitetsregistren ska ske via den nationellt gemensamma infrastrukturen och den av Inera framtagna tjänsten – ”Informationsutlämning till Nationella kvalitetsregister”. Denna tjänst använder samma tekniska infrastruktur som huvudmännen redan idag nyttjar för att informationsförsörja nationell patientöversikt (NPÖ) och 1177-Journalen.

I juni 2020 beslutade ledningsfunktionen för Nationella kvalitetsregister att fastställa framtagna strategisk inriktning ”Så ska systemet för Nationella kvalitetsregister bidra till effektivare informationsförsörjning mellan vårdinformationssystem och Nationella kvalitetsregister”. Samtidigt gavs Stödfunktionen för Nationella kvalitetsregister i uppdrag att i enlighet med den strategiska inriktningen, tillsammans med NSG för strukturerad vårdinformation och i dialog med övriga ingående aktörer, etablera en programstyrning för samordning av anslutningsprojekt.

Under 2023 har en utvärdering genomförts för arbetet med informationsförsörjning och befintlig strategi för informationsförsörjning till nationella kvalitetsregister², se bilaga 1.

² Se extern rapport: [Automatisera mer och följ upp fler! - Bouvet Sverige](#)

Regionprojekt för automatiserad informationsförsörjning

Sveriges 21 regioner har olika förutsättningarna för att starta anslutningsprojekt enligt beslutad strategi. Drygt hälften av regionerna är i arbete med byte av journalsystem. Den andra hälften, kundgrupp Cambio Cosmic³ som använder journalsystemet Cosmic, har beslutat om en strategisk långsiktig satsning för automatiserad informationsförsörjning till kvalitetsregister. Arbetet innebär vidareutveckling av Cosmic och även anslutning och tillämpning av den nationella tjänsten för Informationsutlämning till kvalitetsregister. Regionerna inom SUSSA⁴, har även de beslutat om att nyttja den nationella infrastrukturen. SUSSA har idag ett tiotal integrationer, den strategiska inriktningen för kvalitetsregister ska vara att den grad av automation av kvalitetsregister som regionerna har idag ska de även ha vid produktionsstart. Det innebär en initialt en kombination av befintliga integrationer samt informationsförsörjning via den nationella infrastrukturen.

Det innebär att 18 av 21 regioner ingår i eller står inför att genomföra anslutningsprojekt.

Dialog förs löpande med övriga regioner. Region Skåne har idag en anslutning via den nationella infrastrukturen, utöver det ett 15-tal punkt till punktintegrationer, de vs integrationer vilka inte nyttjar den nationella infrastrukturen. Region Stockholm har för närvarande inte några anslutningar via den nationella infrastrukturen men ett 15-tal punkt till punktintegrationer. Västra Götalandsregionen har även de ett par punkt till punktintegrationer men har framåt kravställt sin leverantör Oracle Cerner (Millennium) om att informationsförsörja registren via den nationella infrastrukturen. Initialt rör det sig om anslutning till ett 10-tal register vilka redan idag informationsförsörjs via den nationella infrastrukturen från andra regioner.

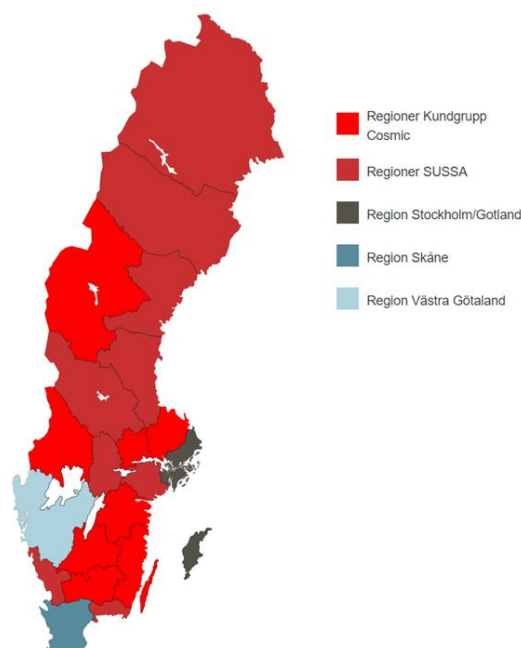


Bild 1, intressentkarta informationsutlämning regioner samt regioners kundgrupper

³ Kundgrupp Cosmic: Region Jämtland Härjedalen, Region Jönköpings Län, Region Kalmar Län, Region Kronoberg, Region Uppsala, Region Värmland, Region Västmanland, Region Östergötland och Capio S:t Görans Sjukhus

⁴ SUSSA står för: Strategisk Utveckling av Sjukvårdsstödande Applikationer. Regioner i SUSSA: Region Västernorrland, Region Västerbotten, Region Halland, Region Gävleborg, Region Blekinge, Region Örebro, Region Sörmland, Region Norrbotten och Region Dalarna

Kommunprojekt för automatiserad informationsförsörjning

För Sveriges kommuner ser förutsättningarna annorlunda ut jämfört med regionsidan. I huvudsak finns fem leverantörer av journalsystem för kommunerna, samtliga dessa är i eller står inför att starta projekt för informationsförsörjning till Nationella kvalitetsregister. Initialt är det fem register som omfattas i arbetet.

Effektmål

Projektens effektmål mäts genom en så kallad ”baselinemätning” och vid uppföljningsmätning. Frågorna besvaras av berörd verksamhet via enkät och är konstruerade så de kan nyttjas vid båda mättillfällena. Effektmålen mäts även via uppföljning som görs av registren, t ex om täckningsgrad. Nedan återges effektmålen.



Bild 2, effektmål för automatiserad informationsförsörjning

Anslutningsprojektets styrning

Region- och kommunprojekten styrs i två parallella strukturer och resultaten rapporteras löpande till respektive styrgrupp. På kommunsidan sker arbetet direkt med berörda leverantörer, på regionsidan genom respektive kundgrupp eller företrädare för regionen.

Regionprojektets programstyrning

En styrgrupp för programmet med representanter från aktörerna i projekten finns etablerad sedan hösten 2020, se nedan. Sedan hösten 2022 representeras även grupperingen genom SUSSA.

Styrgruppen är sammansatt av nedan representanter:

- Erika Ericsson, ordförande, SKR
- Carina Jansson, tjänsteansvarig för informationsutlämningstjänsten, Inera AB
- Arvid Widenlou Nordmark - RCO, registersamordnare på cancerområdet

- Björn Hultgren, strategisk programkoordinering, SKR
- Göran Karlström, Kundgrupp Cosmic (Region Värmland)
- Anders Bernholtz, Kundgrupp Cosmic (Region Östergötland)
- Sara Hansson, Uppsala Clinical Research Center (UCR)
- Marie Björnstedt Bennermo, SUSSA (chefläkare, Region Sörmland)
- Jonas Rudenstam, SUSSA (chefläkare, Region Västernorrland)



Bild 3, regionprojektens programstyrning.

Regionprojektens finansiering

De nationella kvalitetsregistrens arbete finansieras genom en överenskommelse med staten. Det omfattar projektledning, testledning, programmering, registermedverkan, informatik och anslutningskoordinering (Inera). Det informatiska arbetet utgör en omfattande, men ytterst värdeskapande del där leveranserna medför nytta som spänner över hela kunskapsstyrningssystemet.

Regionernas aktiviteter och investeringar finansieras gemensamt av regionerna inom kundgrupp Cosmic och belastar inte kvalitetsregistrens budget.

Regionerna genom Kundgrupp Cosmic bidrar med en centralt gemensam projektledare, en regional projektledare per anslutningsprojekt samt personal allokerad från lokal systemförvaltning och personal från kärnverksamheten.

Kommunprojektens styrning

Kommunernas satsning på informationsförsörjning till nationella kvalitetsregister finns etablerad sedan hösten 2020. Arbetet sker på uppdrag av styrgruppen för nationell kunskapsstyrning i socialtjänsten (S-KiS). Den operativa styrgruppen leds av representant för S-KiS vilken även ingår i den Nationella samverkansgruppen för data och analys som representant för

kommunerna. Arbetet sker med kommunernas leverantörer, så kallade agenter, samt pilotkommuner associerade till respektive leverantör, idag är det i huvudsak fem leverantörer som omfattas för de 290 kommunerna.

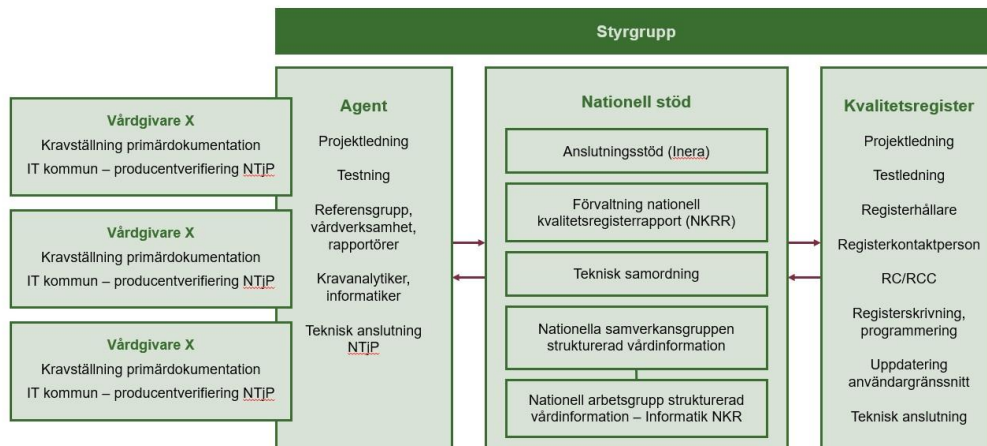


Bild 4, kommunprojektets styrning.

Styrgruppen är sammansatt av nedan representanter:

- Katarzyna Wikström, Förvaltningschef Socialkontoret, Skellefteå kommun - Ordförande för styrgruppen
- Ida Frödén, Planerare/säkerhetssamordnare Vård- och omsorgsförvaltningen, Örebro kommun
- Christina Petersson, RCO-Sam, Sydöstra sjukvårdsregionen
- Carina Jansson, Inera
- Anna Trinks, SKR
- Björn Hultgren, SKR
- Klas Nilsson, SKR
- Lena Karlsson, SKR

Kommunprojektets finansiering

Finansiering sker via S-KiS, för motsvarande insatser som beskrivs ovan under ”programmets finansiering region”, det omfattar projektledning, testledning, programmering, registermedverkan, informatik och anslutningskoordinering (Inera). Leverantörernas finansiering ingår inte via S-KiS.

Anslutningar fram till 2023

I december 2023 var totalt 20 kvalitetsregister och 13 regioner respektive 12 kommuner anslutna till Informationsutlämningstjänsten. Detta medför sammantaget 47 integrationer. Före satsningen, år 2019, fanns 11 st anslutningar.

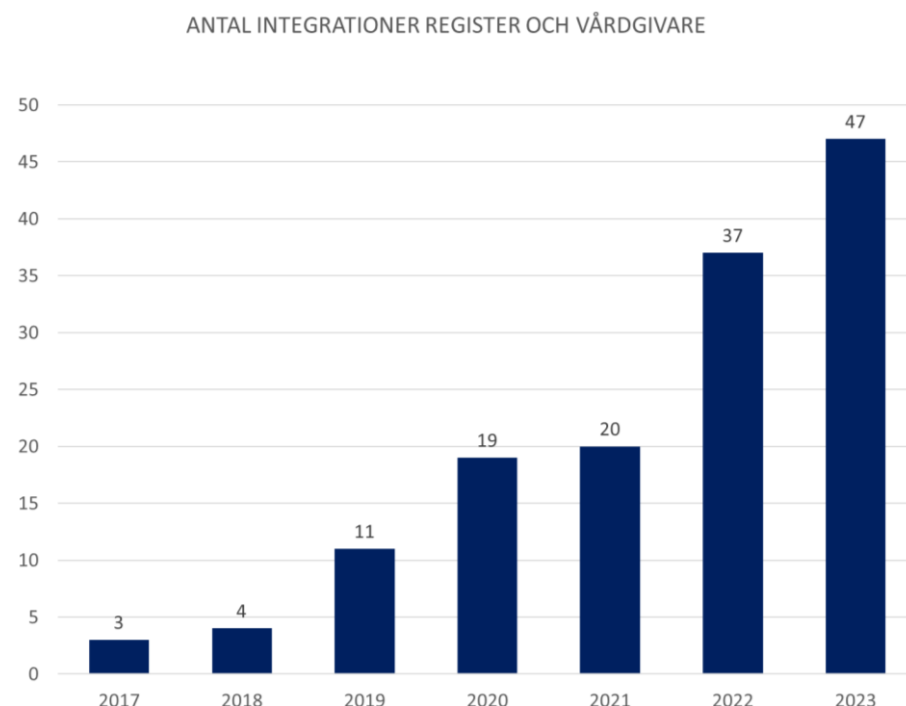


Bild 5, utvecklingen av antal integrationer 2017 – 2023.

Ytterligare ett cirka 30 anslutningar är i planeringsfas hos vårdgivarna. Flera register står inför breddning och informationsförsörjning från fler vårdgivare, både inom den regionala och den kommunala hälso- och sjukvården. Ett av dessa är mammografiscreening där ett breddinförande planeras för regionerna med start årsskiftet 2023/2024. Ett annat är Senior alert där kommunerna står inför en breddning med start under kvartal 1 2024.

Från år 2020 till och med år 2023 har arbeten på region- och kommunsidan genomförts för följande register:

Register	Status
Svenska ledprotesregistret	Övergripande förstudie (2021)
RiksStroke	Övergripande förstudie (2021)
RiksHöft	Övergripande förstudie (2021)

Cancerregister	Fördjupad förstudie (2023)2
RiksSår	Övergripande förstudie (2022)
SveDem	Övergripande förstudie (2022)
RiksSvikt	Driftsatt (Q1 2021)
Bröstcancer	Driftsatt (Q1 2022)
Prostatacancer	Driftsatt (Q1 2022)
Svenska artrosregistret	Driftsatt (Q1 2023)
Svenskt bråckregister	Driftsatt (Q1 2023)
SRQ	Driftsatt (Q2 2023, fas 1)
Katarakt (gråstarr)	Pågår (start Q3 2023)
ECT	Pågår (start Q3 2023)
Swedeheart/RiksHIA	Pågår (start Q3 2023)
Palliativt register	Pågår (start Q2, 2023)
Senior alert	Driftsatt (Q2 2023, fas 1)

Följande register har till och med 2023 en eller fler vårdgivare anslutna till sig, i kolumnen längst till höger (i plan) återges plan för breddning till fler regioner/kommuner. Breddning till fler regioner och kommuner av etablerade anslutningar sker löpande.

Register	Anslutna regioner	I plan
RiksSvikt	3	6
Bröstcancer	2	1
Prostatacancer (NPCR)	3	0
Svenska artrosregistret	1	1
Svenskt bråckregister	1	2
Mammografiscreening	1	13
ECT	1	2
InfCare Hepatit	1	1
InfCare Hiv	1	1
SOReg	1	0
SQRTPA	1	1
SRQ	2	1
Swibreg	3	1
Senior alert (kommun)	1	10

Genomfört arbete i regionprogrammet 2023

Leveranser under 2023

Två av programmets tre projekt, initierade under 2022, avslutades under 2023. Det gäller Svenska artrosregistret och Svenskt bråckregister. Dessutom genomfördes en första driftsättning i anslutningsprojektet mellan SRQ och Region Västmanland.

Svenska artrosregistret

Projektet genomfördes i samarbete med Region Kalmar län och planerades i två faser, där fas 1 omfattade registrets två registerformulär för arbets- och fysioterapeuter. I förstudien konstaterades att formulären för patientrapporterade variabler, så kallade PROM-variabler, krävde särskild funktionalitet och att dessa skulle hanteras i fas 2 om det gick att genomföra.

I december 2022 fattade programmets styrgrupp beslut om att godkänna driftsättning av automatiserad informationsöverföring. Driftsättning i klinisk verksamhet genomfördes i februari 2023 och samordnades med publicering av kvalitetsregistrets uppdaterade registerformulär

Projektet uppnådde en 100-procentig automatiseringsgrad för de två formulären för arbets- och fysioterapeuter (2 av 2 respektive 23 av 23 variabler).

Programmets styrgrupp beslutade i december 2023, att avsluta projektet då förutsättningar för hantering av PROM-relaterade variabler inte kunde etableras i närtid.

Arbetet sammanfattades i projektrapporten ”Slutrapport – Automatiserad informationsförsörjning – Svenska artrosregistret”.

Användningen av anslutningen i Region Kalmar har ökat succesivt under 2023. Se diagram nedan.

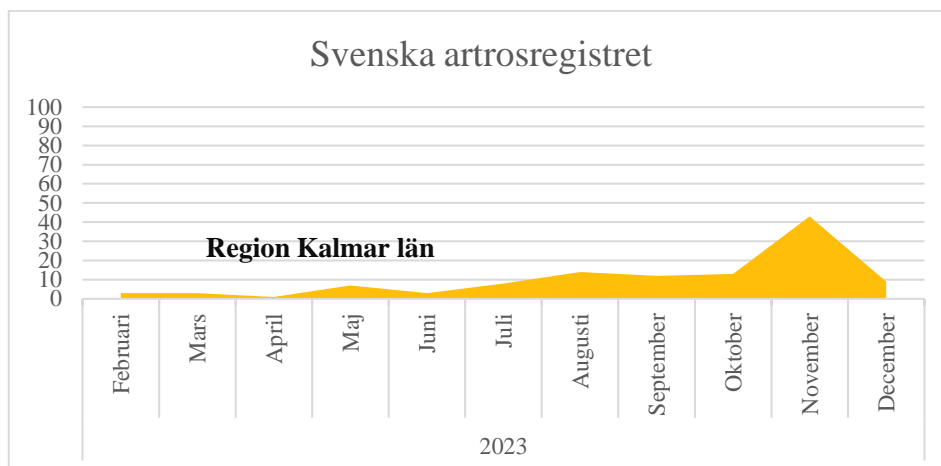


Bild 6, Anrop till Svenska artrosregistret via Informationsutlämningstjänsten 2023

Svenskt bräckregister

Projektet inleddes i december 2022 i Region Värmland med vårdinformationssystemet Cosmic. Driftsättning i klinisk verksamhet genomfördes i januari 2023 och omfattade en del av registerformuläret avseende preoperativa uppgifter. I den första leveransen ingick omkring 15 procent av projektets totala målsättning.

Vid slutleverans uppnådde projektet en automatiseringsgrad på 52 procent (30 av totalt 58 informationsmängder). I förhållande till projektets målsättning automatiserades 65 procent av de relevanta variablerna då (30 / 46) 16 variabler lyftes ut på grund av bristande förutsättningar och eller till följd av kommande ändringar i Svenskt bräckregister.

Programmets styrgrupp fattade den 9 maj, beslut om driftsättning av slutleveransen. Den 1 juni var samtliga komponenter driftsatta.

Projektet avslutades den 13 september 2023 efter beslut att godkänna överlämning till förvaltning. Arbetet sammanfattades i projektrapporten ”Slutrapport – Automatiserad informationsförsörjning – Svenskt bräckregister”.

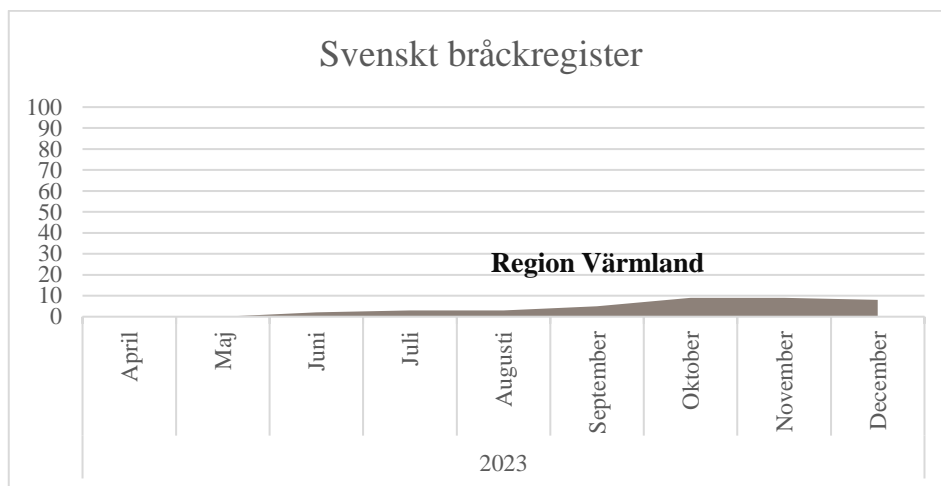


Bild 7, Anrop till Svenskt bräckregister via Informationsutlämningstjänsten under 2023

Svensk Reumatologis Kvalitetsregister (SRQ-registret)

För SRQ finns sedan 2018 en integration med Region Örebro via nationella tjänsteplattformen, informationsutlämningstjänsten och NKRR⁵.

Arbetet med att bredda befintlig anslutning till den första Kundgrupp Cosmic-regionen (KGC) Region Västmanland, påbörjades under senhösten 2022 men har till följd av tekniska såväl som verksamhetsmässiga skillnader krävt längre genomförandetid än förväntat.

En första driftsättning genomfördes i maj 2023 då samtliga labb- och diagnosvariabler tillgängliggjordes för automatiserad hämtning. Slutleveransen planeras till juni 2024.

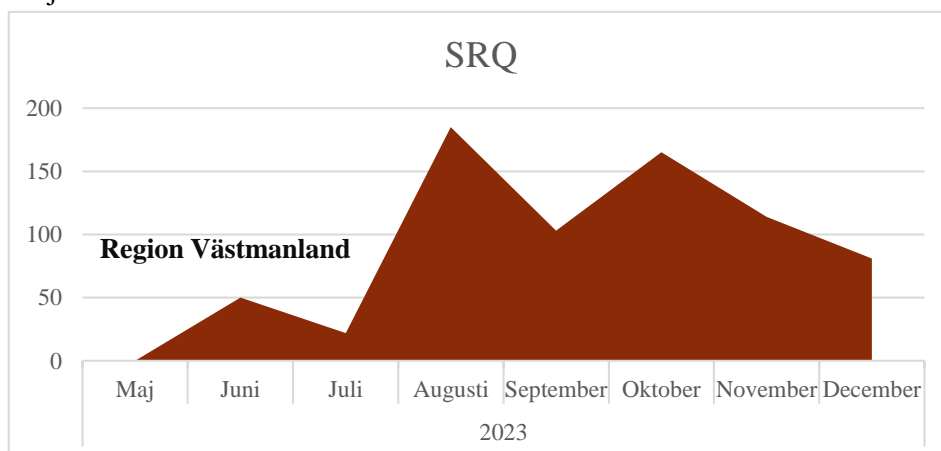


Bild 8, anrop till SRQ via Informationsutlämningstjänsten under 2023

⁵ Nationell kvalitetsregisterrapport

Projekt initierade under 2023

Under 2021 genomfördes nio övergripande och fem fördjupade förstudier. Förstudierna berörde: Svenska artrosregistret, Svenskt bråckregister, Gråstarr (Katarakt), RiksHöft, Swedeheart/RiksHIA, ECT, RiksStroke, SRQ och Svenska ledprotesregistret. Utifrån underlaget beslutade programmets styrgrupp i april 2023, att gå vidare med ytterligare tre fördjupade förstudier.

Dessa var:

- ECT tillsammans med Region Värmland
- RiksHIA tillsammans med Region Uppsala
- Katarakt tillsammans med Region Kronoberg

Efter genomförda förstudier beslutade programstyrningen att starta tre nya pilotprojekt. Beslut om godkända projektplaner för pilotprojekten togs av programmets styrgrupp den 13 september⁶ respektive 13 december⁷ 2023.

Statusrapport från projekten

ECT via Region Värmland och dess vårdinformativsystem Cosmic

För ECT finns likt SRQ, sedan tidigare en anslutning mot Region Örebro via informationsutlämningstjänsten. Arbetet med att bredda befintlig anslutning till Cosmic-regioner påbörjades efter beslut av projektplan den 13 september 2023. I projektet ingår att validera anslutningen för registrets formulär för ”gles-behandlingsserie”, ”tät-behandlingsserie” och ”uppföljning efter 6 månader”.

En första driftsättning i projektet planeras till februari 2024. Projektet planerar tillsammans med verksamheten i Region Värmland att driftsätta uppdaterade journalmallar och samtidigt möjliggöra automatiserad hämtning av upp till 80 procent av ECT-registrets variabler i den första driftsättningen. När projektet slutlevereras är målsättningen att omkring 95 procent av registrets variabler kan överföras automatiskt.

RiksHIA via Region Uppsala och dess vårdinformativsystem Cosmic

Arbetet med RiksHIA fokuserade 2023 på att etablera de tekniska förutsättningar som krävs för anslutning via den nationella tjänsteplattformen.

Målbilden för projektet är att nå en automatiseringsgrad på omkring 90 procent för registrets tre formulär: ”start”, ”vård” och ”slut”.

⁶ ECT

⁷ Katarakt och RiksHIA

En första driftsättning planeras till april 2024 och målbilden är att projektet leveranser kan överlämnas till förvaltning tidigt under hösten 2024.

Katarakt via Region Kronoberg och dess vårdinformationsystem Cosmic

Arbetet med Kataraktregister fokuserade under 2023 på etablering av de tekniska förutsättningar som krävs för anslutning via den nationella tjänsteplattformen.

Målbilden för projektet är att nå en fullständig automatisering av registrets variabler.

Driftsättning av den automatiserade anslutningen behöver taktas med Region Kronobergs implementation av ny Cosmic-version och planeras ske i september 2024. Målbilden är att projektet kan överlämna till förvaltning kort därpå.

Förstudier för regionprojekt

Förstudie inom cancerområdet

Från september 2022 till och med mars 2023 genomfördes en förstudie⁸ i syfte att analysera möjligheten att återanvända informationsmängder utifrån de tidigare leveranserna som gjorts inom bröst- och prostatacancer. Totalt innefattades ett tjugotal cancerregister inklusive ett tiotal delregister i förstudien.

Iakttagelserna i förstudien pekade på små möjligheter till direkt återanvändning av variabler från informationsspecifikationerna för prostata- eller bröstcancerregistren. Ett stort antal informationsmängder återkommer över flera cancerregister men ett arbete för att ensa variablerna behöver ske före variabelbeskrivningarna kan återanvändas.

Iakttagelserna pekade vidare på att en stegvis utveckling, där kluster av cancerregister ansluts till en pilotvårdgivare, har potential att ge stor nytta i förhållande till insatsen från medverkande parter. Den övergripande strategin föreslogs i förstudien bli att arbetet startar i informationsmängder där det finns god struktur eller där god struktur enkelt kan nås med ingen eller liten involvering av kärnverksamheten. Detta antas gälla för exempelvis variabler inom klinisk kemi (tjänstekontrakt GLOO3). När ett kluster av cancerregister har anslutits enligt den övergripande strategin går turen vidare till nästa kluster. När förutsättningar etablerats för automatisering av ytterligare informationsmängder riktas fokus åter till redan anslutet registerkluster för vidareutveckling av tillkommande informationsmängder.

⁸ Kontakta AdminKvalitetsregister@skr.se för att ta del av förstudien.

Vidare konstaterar förstudien att en metodutveckling behöver ske utifrån ökad nytta på kort och medellång sikt gentemot Nationellt system för kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård. Arbetet framåt behöver sikta på att vårdens grunddatadokumentation görs överordnad den enskilda intressenten, registret samt att insatser på djupet med enskilt register görs med fokus på att möjliggöra uppföljning av personcentrerade vårdförlopp.

Regionprogrammets styrgrupp ansåg att inriktningen fortsatt bör vara register med potential för en hög automatiseringsgrad, i alla delar.

Styrgruppen visade samtidigt öppenhet för fortsatt arbete om det kan påvisas att det innebär en mycket liten insats för de regionrelaterade delarna. Här betonas vidare att nyttan på sikt kan bli tillräckligt stor för automatisering av cancerregister i takt med att förutsättningarna utvecklas t.ex. avseende labbvärden i bredare bemärkelse (GLOO4), bilddiagnostik och patologi.

Genomfört arbete för kommunerna 2023

För den kommunala delen fokuseras arbetet till dialog med i huvudsak fem leverantörer av vårdinformationssystem för att nå ut till merparten av de 290 kommunerna (Cambio Welfare – Viva, Tieto Evry – Lifecare, Pulsen omsorg – Combine, CGI – Treserva och Alfa eCare – Epsilon).

För Senior alert finns sedan månadsskiftet april/maj 2023 en integration uppsatt mellan Borås stad och registret genom leverantören Cambio Welfare (Viva). Integrationen avser fas 1 (av totalt 4 faser), omfattande riskbedömningar och bakomliggande orsaker. Den uppnådda automatiseringsgraden är för närvarande 30 procent utifrån genomförd delleverans (fas 1). Projekts mål är nära 100 procent automatiseringsgrad, där måluppfyllelse uppnås efter leverans av fas 4⁹.

⁹ Området blåsdysfunktion har dock avgränsats bort från projektarbetet. På grund av pågående uppdatering som involverar Socialstyrelsen och nätverket för blås- och tarmdysfunktion har området blåsdysfunktion inte kunnat tas med i projektets scope.

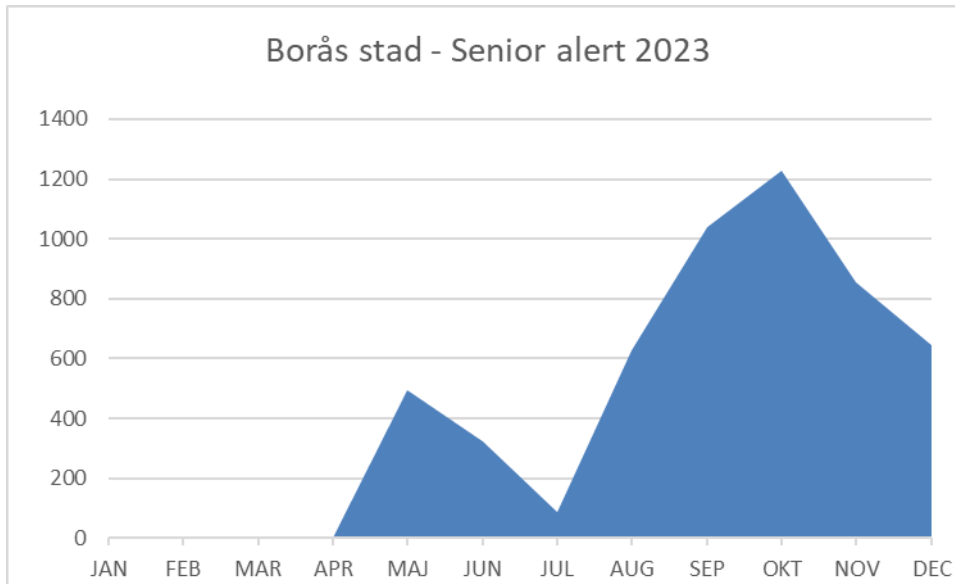


Bild 9, anrop till Senior alert via Informationsutlämningstjänsten under 2023

För kommunerna är leverantör Cambio Welfare (Viva) i projektfas samt planerar för breddning till flera kommuner för Senior alert. Leverantörerna Pulsen (Combine) och Tieto Evry (Lifecare) är i även de i projektfas och påbörjar leveranser för informationsförsörjning, i första hand med Senior alert. Pulsen omsorg (Combine) är också i projektfas med Palliativregistret, och gör ett arbete som underlättar för de andra leverantörerna. Dessa leverantörer prioriterar därefter informationsförsörjning till BPSD. Projektet påbörjar därför arbete med att undersöka möjligheterna för informationsförsörjning till detta register.

Identifierade rörelser på den kommunala sidan

Allt fler kommuner ser över möjligheterna att låta sin legitimerade hälso- och sjukvårdspersonal använda regionens journalsystem. Projektledningen för kommunprojekten ser att det är mycket mer komplext att driva påverkan mot enskild region eller kundgrupp då det är regionerna som har avtalet gentemot sina leverantörer. Regionen blir då både beställare och samtidigt leverantör till kommunerna inom respektive region vilket kan medföra en ökad omfattning i förvaltning och ett bredare uppdrag.

Styrgruppen följer utvecklingen löpande och ser att frågan vid behov adresseras bredare utifrån utveckling om funktionalitet för integration mot de nationella kvalitetsregister som omfattas i den kommunala satsningen.

Utveckling av tjänstekontrakt för notifieringstjänst

Inera startade under hösten 2023, i samarbete med SKR, arbetet med att ta fram ett nationellt tjänstekontrakt som möjliggör informationsförsörjning till

kvalitetsregistren i bakgrunden, helt utan användarinteraktion och baserad på ordinarie strukturerad journalföring i den kliniska verksamheten. Utvecklingen innebär möjlighet att följa upp vårdens kvalitet betydligt snabbare men framförallt skapas förutsättningar för att eliminera dagens dubbelarbete helt.

SKR är beställare och samordnare och utöver Inera deltar Region Kalmar län, Svenska artrosregistret samt Registercentrum Västra Götaland. Arbetet planeras vara i pilot under andra kvartalet 2024.

Resultat och effekter

Ökad nivå av strukturerad vårdinformation och minskad administrationstid

Varje anslutningsprojekt innebär en ökad struktur i vårddokumentation. Genom den nationella infrastrukturen får huvudmännen samtidigt en ökad nytta med redan investerad befintlig infrastruktur och förutsättningar för ett utökat strukturerat informationsutbyte inom och mellan vårdgivare utöver automatiserad informationsförsörjning till registren. Leveranserna identifierar även gap och adresserar behov om beställningar på regional och nationell infrastruktur.

Effektuppföljningar genomförs för personal som registrerar till nationella kvalitetsregister. Nedan återges uppföljning för två register, RiksSvikt och prostatacancer.

RiksSvikt

En intervju- och enkätuppföljning visar på minskad dubbeldokumentation och effektivare registrering per patient från 15 till 7 minuter en tidsvinst med ca 8 minuter genom att informationsöverföringen automatiserats. Vid en uppföljning för tre regioner januari – december 2023 (se streckade linjer nedan) genomfördes 1351 registreringar vilket innebär en förändring från ca 338 timmar till nu ca 158 timmar, en tidsbesparing om nära 180 timmar. I nedan följande diagram återges meddelandetraffiken från januari 2022 till och med december 2023.

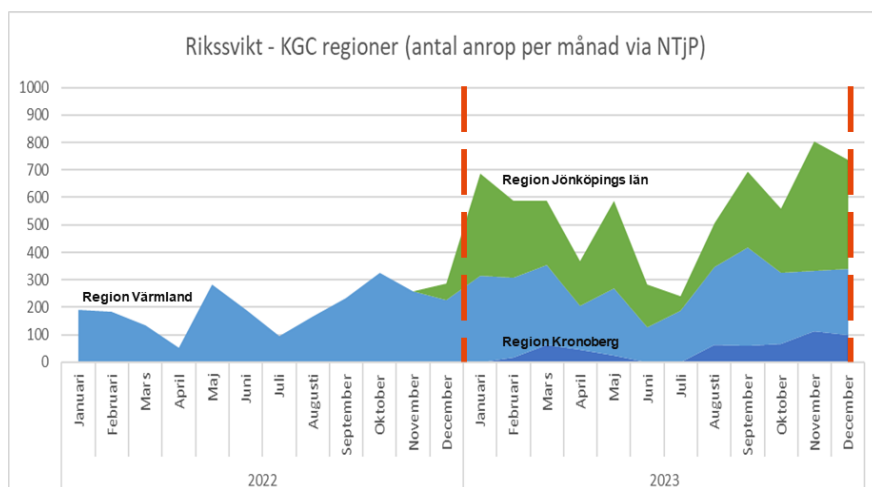


Bild 10, antal anrop, ljusblått avser Region Värmland, Grönt avser Region Jönköping, mörkblått avser Region Kronoberg.

Prostatacancer

Genom automatiserad överföring av registerdata från Cambio Cosmic till Nationella prostatacancerregistret, NPCR, har urologen på Akademiska sjukhuset (Region Uppsala) sparat in värdefull arbetstid, samtidigt som risken för felaktig eller ofullständig rapportering till NPCR har minskat. Vid en uppföljning av registrering mellan Region Uppsala och prostatacancerregistret (2023), ses en tidsbesparing om 20 minuter vid varje registrering till registret genom att ca 40 procent av underlagen har kunnat automatiseras. Regionen gör ca 100 registreringar per år vilket innebär ca 35 timmar minskat dubbelarbete på årsbasis.¹⁰

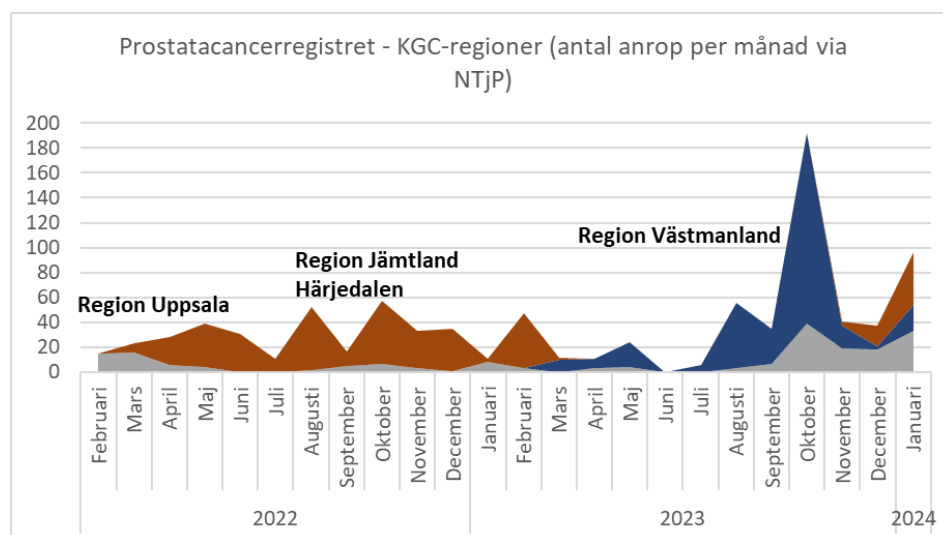


Bild 11, antal anrop, grått avser informationsanrop mellan Region Uppsala och prostatacancerregistret, brunt avser informationsanrop Region Jämtland Härjedalen och prostatacancerregistret, mörkblått avser informationsanrop Region Västmanland och prostatacancerregistret.

¹⁰ Källa: <https://www.akademiska.se/ronden/2023/3/>

Framåtblick för 2024

Projekt med informationsförsörjning i regioner och kommuner under 2024

I första kvartalet upprättas anslutning mellan ECT-registret och Region Värmland och den första av två planerade driftsättningar genomförs. Under andra kvartalet görs en första driftsättning av anslutningen mellan Swedeheart/RiksHIA och Region Uppsala. Vidare slutlevereras anslutningen mellan Svensk Reumatologis kvalitetsregister och Region Västmanland, anslutning mellan Kataraktregistret och Region Kronoberg.

Kundgrupp Cosmic har fortsatt en hög ambitionen inför 2024 att intensifiera breddning av de kvalitetsregister som nu finns tillgängliga genom Informationsutlämningstjänsten till fler regioner inom Kundgruppen. Arbetet planeras att fortsatt kombineras med nyanslutningar (pilotprojekt) och att nå ut på bredden hos fler regioner samt kommuner.

Inom register för mammografiscreening fortlöper ett arbete med att bredda befintlig första installation hos Region Västmanland till övriga regioner, d vs utöver Kundgrupp Cosmic.

Inom det kommunala arbetet påbörjas under första kvartalet arbete med breddning av Senior alert integrationen till fler kommuner. Under första kvartalet påbörjas också utvecklingsarbetet för integrationen till Svenska Palliativregistret.

Ny notifieringstjänst förväntas innebära ett paradigmskifte

Inera kommer under första kvartalet 2024 att färdigställa det nya tjänstekontraktet för s.k. notifiering. Tjänstekontraktet kompletterar befintlig infrastruktur i nationella tjänstplattformen och möjliggör automatisk informationsutlämning helt utan användarinteraktion.

I samband med färdigställandet planerar Region Kalmar län i samarbete med Svenska artrosregistret och Registercentrum Västra Götaland att genomföra en pilotinstallation. Arbetet innebär ett paradigmskifte och förväntas medföra en nära heltäckande rapportering till Svenska artrosregistret från anslutna vårdgivare och en minimal arbetsinsats relaterad till registrering i kvalitetsregister hos den kliniska verksamheten.

Kvartal 1

- Förstudier, övergripande

KGC/SUSSA

- ECT (deldriftsättning) Region Värmland
- Mammografiscreening Påbörjat breddinförande
- Senior alert Påbörjat breddinförande kommuner

Kvartal 2

- Pilot Notifiering (Sv artros) Region Kalmar län
- SRQ (driftsättning) Region Västmanland
- RiksHia (deldriftsättning) Region Uppsala
- ECT, slutleverans Region Värmland
- Mammografiscreening fortsatt breddinförande
- Senior alert fortsatt breddinförande kommuner

Kvartal 3

- Katarakt (driftsättning) Region Kronoberg
- RiksHia, slutleverans Region Uppsala
- Mammografiscreening fortsatt breddinförande
- Senior alert fortsatt breddinförande kommuner

Kvartal 4¹¹

- Mammografiscreening fortsatt breddinförande
- Senior alert fortsatt breddinförande kommuner

Fortsatt utveckling av arbetet med informationsförsörjning

Idag utgör de Nationella kvalitetsregistren kravställare för vilken information som automatiseras. Det medför risk för att information som inte bör fångas i den ordinarie vårdprocessen efterfrågas. Behoven i vårdprocessen behöver vara styrande för vilken information som dokumenteras.

De nationella programområdena (NPO) har förutsättningar att utgöra en viktig kravställande och en kommunikativ brygga mellan kärnverksamhet och berörda register. Kärnverksamheten behöver ökad kännedom om möjligheterna som erbjuds i samband med registrens automatisering av informationsförsörjning. Registrens *krav* behöver förändras för att i stället utgöra *behov* vilka inordnas med de nationella programområdena för att därigenom nå en gemensam krav- och behovsbild. NPO utgör därmed en naturlig mottagare av registrens behov och samtidigt kravställare på desamma.

En viktig del i kunskapsstyrningens behovsbild uttrycks genom de personcentrerade vårdförloppen. Informationsförsörjningen och uppföljningen

¹¹ Kvartal 4 ej ännu detaljplanerat, beroenden finns till förstudiers utfall, samt regioner och kommuners förmåga till breddning.

utifrån dessa behöver stärkas och de nationella kvalitetsregistren kan starkt bidra här.

Effektivare anslutningsförfarande

I förstudien kring cancerområdet (februari 2023) redogjordes förslag för metodutveckling. I förstudien presenterades flera grepp för att nyttja det faktum att flera informationsmängder förekommer över flera kvalitetsregister och på så sätt effektivisera automatiserings-förfarandet.

I förstudien konstaterades:

”Den övergripande strategin föreslås bli att arbetet startar i informationsmängder där det finns god struktur eller där god struktur enkelt kan nås med ingen eller liten involvering av kärnverksamheten. Detta antas gälla för exempelvis variabler inom klinisk kemi (tjänstekontrakt GLOO3). När ett kluster av cancerregister har anslutits enligt den övergripande strategin går turen vidare till nästa kluster. När förutsättningar etablerats för automatisering av ytterligare informationsmängder riktas fokus åter till redan anslutet registerkluster för vidareutveckling av tillkommande informationsmängder.¹²”

En utmaning inom cancerområdet är att viktiga förutsättningar saknas (möjlighet att tillgängliggöra information inom patologi, bilddiagnostik mm. till nationella kvalitetsregister). Det är därför idag svårt att nå en hög automatiseringsgrad. Utifrån detta har invändningar mot fortsatt arbete inom cancerområdet rests då nyttan ännu inte anses stå i paritet till förvaltningsbördan.

En möjlighet är att testa den övergripande strategin som förstudien föreslår, på andra kvalitetsregisterområden vid sidan om cancer. Utöver kluster av närliggande register och informationsklasser med goda förutsättningar kan ytterligare skärningar läggas till. Det kan handla om gemensam NPO-tillhörighet eller att kvalitetsregistren förvaltas av samma registercentrum och ligger på samma registerplattform, med syfte att nå skalfördelar.

Som exempel kan nämnas att samtliga kvalitetsregister (11 st inräknat delregister) under NPO hjärt- och kärlsjukdomar förvaltas av UCR. Ett av registren, RiksSvikt har redan automatiserats och projekt för RiksHIA pågår. Automatiseringsgraden för de två registren är respektive förväntas bli över 80 procent. Förutsättningarna för att nå ett effektivt automatiseringsarbete av ett sådant registerkluster är troligen goda med synergier på såväl registercentrumsidan som vårdgivarsidan.

¹² Förstudie cancer, beslutad vid programmets styrgrupp april 2023.

Ovan och närliggande koncept behöver utforskas vidare inom ramen för en förstudie under 2024.

Bilaga

Utvärdering av arbetet med informationsförsörjning

Under 2023 har en utvärdering genomförts för arbetet med informationsförsörjning och befintlig strategi för informationsförsörjning till nationella kvalitetsregister¹³. I korthet landar utredningen i:

- att fortsätta med: Befintliga nationella tjänster och fortsatt stödja anslutning av register och vårdinformationssystem till nationella tjänsteplattformen.
- att göra mer av: Anslut fler vårdinformationssystem till redan uppkopplade register – ta vara på det som gjorts (breddning), behov om att specificera registervariabler, vilket innebär att städa och beskriva/tydliggöra¹⁴. Samt att arbeta med strukturerad vårdinformation på bredden, inte bara utifrån registrens behov.
- Att göra nytt: Tydliggör hur lämpliga delar av regionalt arbete med informationsförsörjning till kvalitetsregister kan integreras i det nationella i syfte att säkra en gemensam syn på registrets informationsbehov.
- Att ta hänsyn till: Statens planer och uppdrag – vilka är i linje med befintlig strategi och eventuella konsekvenser med att justera strategin i det här läget, samt om beroenden till effektivering av registerplattformstrategin, vilken innebär att reducera antal befintliga registerplattformar.

NSG DA och NSG SVI beslutade i oktober 2023 om att uppdra stödfunktionen vid SKR om att ta fram förslag om revidering av befintlig strategi, ett sådant arbete pågår för närvarande.

Arbetet för effektivare informationsförsörjning till kommuner och regioner följer system för kunskapsstyrnings fortsatta progress.

¹³ Se extern rapport: [Automatisera mer och följ upp fler! - Bouvet Sverige](#)

¹⁴ Ett sådant arbete har initierats av SKR tillsammans med Vetenskapsrådet där en referensgrupp har sammansatts. Behovet av en gemensam metadatamodell för variabelistorna (variablernas attribut och beskrivningar) med syfte att hålla registrens variabelistor aktuella.

Automatiserad informationsförsörjning Nationella kvalitetsregister – årsrapport 2023

Upplysningar om innehållet

Björn Hultgren, bjorn.hultgren@skr.se

Anders Fejer, anders.fejer@skr.se

Carina Sundlöf, carina.sundlof@skr.se

© Sveriges Kommuner och Regioner, 2024

www.skr.se

